

p-ISSN 2308-5258

e-ISSN 2308-1996

Pedagogy and Psychology, IV (46), Issue: 97, 2016

SCIENCE AND EDUCATION A NEW DIMENSION

PFI14GOOV
AND
PSYCHOLOGY

www.seanewdim.com

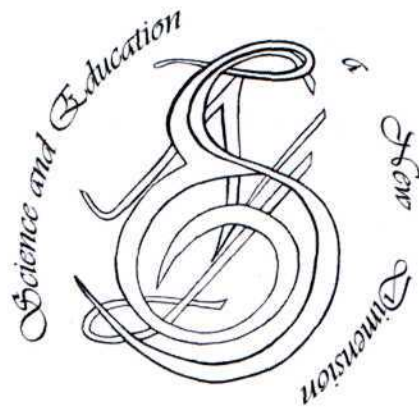
p-ISSN 2308-5258

e-ISSN 2308-1996

IV(46), Issue 97, 2016

SCIENCE AND EDUCATION A NEW DIMENSION

Pedagogy and Psychology

Editorial board

Editor-in-chief: Dr. Xénia Vámos

Honorary Senior Editor:

Jenő Barkáts, Dr. habil. Nina Tarasenkova, Dr. habil.

Andriy Myachykov, PhD in Psychology, Senior Lecturer. Department of Psychology. Faculty of Health and Life Sciences, Northumbria University, Northumberland Building, Newcastle upon Tyne. United Kingdom

Edvard Ayvazyan, Doctor of Science in Pedagogy. National Institute of Education, Yerevan. Armenia

Ferenc Ihász, PhD in Sport Science, Apáczai Csere János Faculty of the University of West Hungary

Ireneusz Pyrzyk, Doctor of Science in Pedagogy, Dean of Faculty of Pedagogical Sciences, University of Humanities and Economics in Włocławek, Poland

Irina Malova, Doctor of Science in Pedagogy. Head of Department of methodology of teaching mathematics and information technology. Bryansk State University named after Academician IG Petrovskii. Russia

Irina S. Shevchenko, Doctor of Science in Philology. Department of ESP and Translation. V.N. Karazin Kharkiv National University. Ukraine

Kosta Garow, PhD in Pedagogy, associated professor, Plovdiv University „Paisii Hilendarski“, Bulgaria

László Kötis, PhD in Physics. Research Centre for Natural Sciences. Hungary. Budapest

Larysa Klymanska. Doctor of Political Sciences, associated professor. Head of the Department of Sociology and Social Work, Lviv Polytechnic National University. Ukraine

Liudmyla Sokurianska, Doctor of Science in Sociology, Prof. habil., Head of Department of Sociology. V.N. Karazin Kharkiv National University

Marian Włoshinski, Doctor of Science in Pedagogy. Faculty of Pedagogical Sciences. University of Humanities and Economics in Włocławek. Poland

Melinda Nagy, PhD in Biology, associated professor, Department of Biology, J. Selye University in Komarno. Slovakia

Alexander Perekhrest, Doctor of Science in History. Prof. habil., Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. Ukraine

Nikolai N. Boldyrev, Doctor of Science in Philology, Professor and Vice-Rector in Science, G.R. Derzhavin State University in Tambov. Russia

Oleksii Marchenko, Doctor of Science in Philosophy, Head of the Department of Philosophy and Religious Studies, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, Ukraine

Olga Sannikova, Doctor of Science in Psychology, professor. Head of the department of general and differential psychology, South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky. Odesa. Ukraine

Oleg Melnikov, Doctor of Science in Pedagogy, Belarusian State University, Belarus

Riskeldy Turgunbayev, CSc in Physics and Mathematics, associated professor, head of the Department of Mathematical Analysis, Dean of the Faculty of Physics and Mathematics of the Tashkent State Pedagogical University, Uzbekistan

Roza Iteeva, Doctor of Science in Pedagogy, Head of the Department of Algebra and Geometry, Togliatti State University, Russia

Seda K. Gasparyan, Doctor of Science in Philology. Department of English Philology. Professor and Chair, Yerevan State University, Armenia

Svitlana A. Zhabotynska, Doctor of Science in Philology, Department of English Philology of Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. Ukraine

Tatyana Prokhorova, Doctor of Science in Pedagogy. Professor of Psychology. Department chair of pedagogics and subject technologies. Astrakhan state university, Russia

Tetiana Hranchak Doctor of Science Social Communication, Head of department of political analysis of the Vernadsky National Library of Ukraine

Valentina Orlova. Doctor of Science in Economics. Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas. Ukraine

Vasil Milloushev, Doctor of Science in Pedagogy, professor of Department of Mathematics and Informatics. Plovdiv University „Paisii Hilendarski“. Plovdiv, Bulgaria

Veselin Kostov Vasilev, Doctor of Psychology. Professor and Head of the department of Psychology Plovdiv University „Paisii Hilendarski“. Bulgaria

Vladimir I. Karasik, Doctor of Science in Philology. Department of English Philology. Professor and Chair, Volgograd State Pedagogical University. Russia

Volodimir Lizogub, Doctor of Science in Biology. Head of the department of anatomy and physiology of humans and animals. Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. Ukraine

Zinaida A. Kharitonchik, Doctor of Science in Philology, Department of General Linguistics, Minsk State Linguistic University. Belarus

Zoltán Poór. CSc in Language Pedagogy, Head of Institute of Pedagogy, Apáczai Csere János Faculty of the University of West Hungary

Managing editor:

Barkáts N.

© EDITOR AND AUTHORS OF INDIVIDUAL ARTICLES

The journal is published by the support of Society for Cultural and Scientific Progress in Central and Eastern Europe
BUDAPEST, 2015

Statement:

By submitting a manuscript to this journal, each author explicitly confirms that the manuscript meets the highest ethical standards for authors and coauthors. Each author acknowledges that fabrication of data is an egregious departure from the expected norms of scientific conduct, as is the selective reporting of data with the intent to mislead or deceive, as well as the theft of data or research results from others. By acknowledging these facts each author takes personal responsibility for the accuracy, credibility and authenticity of research results described in their manuscripts. All the articles are published in author's edition.

The journal is listed and indexed in:

INDEX COPERNICUS:	ICV 2014: 70.95
GLOBAL IMPACT FACTOR	2013: 0.545; 2014: 0.676; 2015:0.787
INNO SPACE SCIENTIFIC JOURNAL IMPACT FACTOR:	2013:2.642; 2014:4,685
ISI (INTERNATIONAL SCIENTIFIC INDEXING) IMPACT FACTOR:	2013:0.465; 2014:1.215
DIRECTORY OF RESEARCH JOURNAL INDEXING	
ULRICHS WEB GLOBAL SERIALS DIRECTORY	
UNION OF INTERNATIONAL ASSOCIATIONS YEARBOOK	
SCRIBD	
ACADEMIA.EDU	
GOOGLE SCHOLAR	

CONTENT

PEDAGOGY	7
Особливості організації структур метакогнітивного досвіду у осіб з різними видами профією латеральної організації <i>Г. А. Буцак</i>	7
Форми організації статевого виховання учнівської молоді в закладах ОСВІТН країн Європеосоюзу <i>О. В. Бячик</i>	16
Non-standardized tests: psychometric analysis <i>D. Charkova</i>	20
Педагогічні умови формування дослідницької компетентності майбутніх учителів біології <i>Н. Н. Чапченко, О. О. Пташенчук</i>	25
Preparation of prospective teachers for professional self-development <i>V. Frytsiuk</i>	30
ОСНОВНІ напрямки удосконалення механізмів державного регулювання трансформації вищої ОСВІТН в Україні <i>О. О. Якименко</i>	33
Впровадження досягнень емпіричних досліджень процесу письмового перекладу в методику формування у студентів відповідної компетентності <i>Л. О. Макущенко</i>	39
Вплив іноземної мови на процес формування ціннісних орієнтацій особистості <i>В. В. Марчук, Н. В. Стадткі</i>	43
A korai idegennyelv-oktatás tartalmának formálódása a modern magyar iskolákban <i>Ju. Pdy/ovics</i>	48
Сутність поняття методології дослідження у сучасній науковій думці <i>Т. В. Сич</i>	52
Стратегічна ішшомовна компетентність як предмет ішшгвометодичних досліджень: компенсаторний аспект <i>О. І. Ван'шська</i>	56
Реалізація ішшзпредметних зв'язків математики й англійської мови як засіб розвитку ішшнннх орієнтацій учнів <i>Д. В. Васильєва</i>	61
PSYCHOLOGY	65
Віртуалізація человека как личностная и социальная проблема <i>В. В. Агеев</i>	65
Методологічні підходи вивчення психодуховної реальності людини <i>Я. М. Бугерко</i>	71
Adolescent self-structure in a situation of Internet communication <i>N. A. Darialova</i>	75
Дослідження особливостей професійної діяльності психолога в екстремальних умовах <i>Р. І. Орко</i>	80
Факторна структура різних видів комунікативно-мовленнєвих стилів студентів <i>Ю. А. Цьбось</i>	84

Вплив іноземної мови на процес формування ціннісних орієнтацій особистості

В. В. Марчук¹, Н. В. Стадніж²

¹ Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

² Педагогічний інститут. Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

Paper received 27.06.2016; Revised 05.07.2016; Accepted for publication 10.07.2016.

Анотація. У статті висвітлюється те, що на сучасному етапі формування ціннісних орієнтацій особистості засобами іноземної мови головною умовою є забезпечити потреби України у висококваліфікованих фахівцях, які будуть здатні до професійного спілкування іноземною мовою із зарубіжними колегами в різних сферах, які будуть спроможні творчо мислити, орієнтуватися та пристосовуватися до швидких змін у сучасних ринкових відносинах, застосовувати новітні інформаційні технології.

Ключові слова: особистість, ціннісні орієнтації, формування, іноземна мова, висококваліфіковані фахівці.

Постановка проблеми. Вхідження України в Європейську співдружність вимагає адаптації української національної економіки до нових умов господарювання, нових економічних відносин, розширення міжнародних зв'язків у різних галузях. Вихід нашої держави на передові рубежі прогресу людської цивілізації залежатиме від того, наскільки швидко та успішно державна система вищої освіти зможе підготувати фахівців нової форми, які будуть спроможні творчо мислити, орієнтуватися та пристосовуватися до швидких змін у сучасних ринкових відносинах, застосовувати новітні інформаційні технології.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання ціннісних орієнтацій в науковій літературі не нове, його досліджували такі науковці як А. Г. Александров, В. П. Анненков, А. М. Архангельський, О. О. Бандура, І. Д. Бех та інші.

На сучасному етапі формування ціннісних орієнтацій особистості засобами іноземної мови головною умовою є забезпечити потреби України у висококваліфікованих фахівцях, які будуть здатні до професійного спілкування іноземною мовою із зарубіжними колегами в різних сферах. Таке соціальне замовлення знаходить пряме відображення у програмних вимогах щодо рівня володіння іноземною мовою студентів вищого закладу освіти, що передбачає досягнення студентами вищого неформального навчального закладу аграрного профілю такого рівня розвитку іншомовних навичок та вмінь, який би дозволив здійснювати безпосереднє спілкування із зарубіжними партнерами у професійній діяльності як усній, так і в письмовій формі.

Сфера освіти найбільшою мірою визначає рівень розвитку суспільства та стає загальнонаціональним пріоритетом в більшості країн світу. Тому Національна Доктрина розвитку освіти в Україні ключовим завданням ставить модернізацію освіти у відповідності до вимог української державності XXI століття, формуванню ціннісних орієнтацій особистості на сучасному етапі національного розвитку і національної безпеки, поступовий перехід від репродуктивної, авторитарної освіти до освіти інноваційного, гуманістичного типу. Цей перехід є необхідним наслідком глибинних процесів, які зумовлені суспільними змінами — переходом від індустріального до інформаційного суспільства [4].

Радикальні зміни, що здійснюються в національній системі вищої освіти в Україні, які були

започатковані процесом інтеграції країни у європейський простір вищої освіти, зумовили розробку нової типової програми викладання англійської мови для професійного спілкування. На основі принципів інтернаціоналізму, демократії, рівноправності та інновацій дана програма покликана сформувати нові ціннісні орієнтації, сприяти мобільності студентів та їхній конкурентоздатності на ринку праці, посилити привабливість вищої освіти в Україні шляхом надання прозорості та гнучкості системи викладання та вивчення іноземних мов. Цілі та завдання програми є суцільними з цілями, які викладені у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти (ЗЕР), та з цілями, що визначені в українських кваліфікаційних стандартах, а саме необхідність подальшої інтенсифікації процесів вивчення іноземних мов в інтересах розвитку мобільності, більш ефективного міжнародного спілкування [1].

Мета статті полягає у висвітленні ролі іноземної мови у процесі формування ціннісних орієнтацій особистості на сучасному етапі розвитку нашої суспільства.

Виклад основного матеріалу. Сучасний зміст освіти - багатокomпонентний. Він включає в себе не лише знання, але й способи практичної діяльності, творчий підхід, ціннісні орієнтації особистості. Зберігаючи досягнення у фундаментальності вищої професійної освіти, виникає необхідність переорієнтувати навчальний процес на формування у студентів бажання і вміння самостійно оволодіти знаннями з різних джерел інформації. Тому важливим є застосування особистістю зорієнтованих педагогічних технологій. Їх ознаками є навчання та виховання, формування ціннісних орієнтацій з максимально можлиvim використанням індивідуальності (врахування в процесі навчання індивідуальних особливостей студентів у всіх його формах і методах).

У „Педагогічній енциклопедії” індивідуалізація визначається як „організація навчального процесу, за якою вибір способів, прийомів, темпу навчання враховує індивідуальні відмінності студентів, рівень розвитку їхніх здібностей до навчання”, створенням умов для саморозвитку та самонавчання, критичного та осмисленого визначення своїх можливостей та життєвих цілей [2]. Такий тип навчання ґрунтується на діалозі, моделюванні ситуацій вибору, вільному обмінні думками, аналізованні успіху чи помилки.

Саме тому і в нашій країні вища складає не просто засобом підготовки фахівців до різних сфер діяльності, але й обов'язково етапом розвитку ціннісних орієнтацій висококваліфікованої особистості. Як зауважив Василь Кремень, якомога більше громадян України зможуть здобути кваліфіковану вищу освіту, бо саме від рівня інтелектуалізації залежить майбутнє країни. Вища освіта повинна стати обов'язковим етапом у житті людини [3].

Шкільна освіта вимагає від викладачів вищої школи оновлення змісту і методик, що формують світогляд, вміння самостійно вчитися, критично мислити, користуватися комп'ютером, здатність до самоосвіти і самовираження, необхідні для соціальної адаптації, свідомого вибору свого життя.

Реалізація державної політики у галузі професійно-технічної освіти сприяє удосконаленню професійної підготовки спеціалістів, відкриттю нових типів вищих навчальних закладів. Ухваленню до навчальних науково-виробничих комплексів, розширенню спектра освітніх послуг.

Водночас, згідно з перспективами розвитку економіки і соціальної сфери, зростає потреба у підготовці кваліфікованих спеціалістів зі знаннями іноземної мови.

Сучасна система підготовки студентів-аграріїв у вищих закладах освіти України базується на галузевих стандартах: І вищої освіти Міністерства освіти і науки України (ГСВО – галузевий стандарт вищої освіти). Саме вони визначають освітньо-кваліфікаційні характеристики випускників відповідних напрямів підготовки (ОКХ – освітня кваліфікаційна характеристика).

Повний обсяг умінь (згідно з ГСВО), яким необхідно оволодіти студенту-аграрію під час навчання у вищому навчальному закладі, поділено на п'ять компонентів професійних якостей: планово-змістові організаційні, мотиваційні, контролюючі, координаційні. Вони включають такі вміння як:

1) **інформаційно-аналітичні**: аналізувати ринкову ситуацію, стан та динаміку попиту, розробляти проекти бізнес-планів, планувати розвиток організації та її конкурентоспроможність, планувати ресурси (матеріальні, фінансові, трудові), розробляти тактичні та оперативні плани поточної діяльності, користуватися офісною технікою та засобами всебічного мережного Інтернет.

2) **організаційні** вміння: поєднувати усі види ресурсів, організувати колективну працю для досягнення мети діяльності організації, обирати та здійснювати раціональні форми організації управління, забезпечувати достатній рівень якості та конкурентоспроможності продукції, посилювати міжнародні зв'язки, брати участь у зовнішньоекономічній діяльності, працювати з кадрами, формувати колектив і керувати ним, підтримувати організаційну культуру.

3) **мотиваційні** вміння: використовувати ефективні системи мотивації формування та оплати праці, реалізувати управлінські рішення, розподіляти повноваження, підтримувати сприятливий соціально-психологічний клімат у колективі, впливати на підлеглих.

4) **контролюючі** вміння: оперативно контролювати забезпеченість ресурсами, дотримуватись технологій.

контролювати розрахунки з постачальниками та споживачами, контролювати виконання рішень і підтримувати дисципліну, готувати звіти про діяльність, контролювати охорону праці та техніку безпеки.

5) **координаційні** вміння: встановлювати та підтримувати взаємовідносини із зовнішнім середовищем, вести діалог, регулювати поведінку персоналу в процесі діяльності підприємства [5].

Не зменшуючи значення засвоєння майбутніми фахівцями перерахованих функціональних умінь, сучасна освіта ставить за мету:

- удосконалення методології формування інтелектуальної культури, навичок самоорганізації мислення, життєвих компетенцій;

- підвищення рівня професійної підготовки студентів до світового рівня;

- знайомство студентів з основами підприємництва, враховуючи специфіку культурно-історичних реалій українського менталітету.

Але оволодіння спеціальністю на професійному рівні неможливе без знання іноземної мови та іноземної підготовки студентів неможливих спеціальностей і є одним із важливих компонентів вищої освіти. Який у даний час реалізується в рамках дисципліни „Іноземна мова за професійним спрямуванням”.

Ще донедавна поняття „Іноземна мова” як навчальна дисципліна було загальноприйнятим для всієї системи освіти в нашій країні, незалежно від специфіки цілей іноземної підготовки. Таке уніфіковане призначення цієї дисципліни, на думку дидактиків, передавало ідею наступності у системі середньої і вищої освіти. Разом з тим, аналіз типових програм з іноземних мов для неможливих спеціальностей свідчить, що в період з початку 60-х аж до кінця 90-х років ХХ століття навчання іноземних мов у неможливих вищих навчальних закладах фактично велось у контексті професійної підготовки студентів та відносно мало спеціальний зміст і передбачало впровадження нових методів навчання.

До висновку про те, що зміст навчання іноземної мови студентів неможливих вищих навчальних закладів повинен бути різним, також прийшли і закордонні колеги. На початку 60-х років у західних країнах з'являються практичні розробки курсів англійської мови для студентів різних неможливих спеціальностей, а в навчально-методичній літературі вводиться термін „англійська мова для спеціальних цілей” (English for Special Purposes), що включило в себе таку поняття, як „англійська мова для професійних цілей” (English for Occupational Purposes), „англійська мова для ділового спілкування” (Business English) і „англійська мова для освітніх цілей” (English for Academic Purposes).

На думку аналітиків ЮНЕСКО, XXI століття повинно стати століттям висококваліфікованої професіоналізації майбутніх фахівців. Сучасний світ, який постійно оновлюється, призводить до зміни системи освіти, до формування нових ціннісних орієнтацій особистості, що передбачає збагачення існуючого змісту освіти професіоналізацією.

Знання майбутніми фахівцями іноземної мови набуває особливої актуальності сьогодні, коли прагнення України увійти до міжнародної економічної спільноти вимагає наявності великої кількості фахівців.

Ці в яю володіють шоземною мовою.

Розробка системи засобів формування готовності до спілкування шоземною мовою у майбуттх фахівців вищого немовного навчального закладу вимагає розгляду таких питань:

- виявлення структурних компонентів зазначеної готовності;
- визначення показників і рівнів сформованості кожного структурного компонента готовності до спілкування шоземною мовою.

Аналіз наукових праць з розглядуваної проблеми засвідчив, що на сьогоднішній день накопичено значний теоретичний та експериментальний матеріал щодо формування готовності особистості до різних видів діяльності (О. Бикова, О. Бойко, С. Воробйова, В. Івашковський, П. Матвієнко, Н. Мойсеюк, К. Макагон, О. Томас, С. Радченко та ін.). Науковці використовують різні підходи до вирішення даної проблеми, пропонуючи систему різноманітних завдань, розробляючи літгводидактичні напрямки формування готовності до того чи іншого виду діяльності. Проте не у кожному науковому дослідженні розглядаються компоненти, показники та рівні сформованості згаданої готовності.

Адже, перш ніж формувати ті чи інші уміння та навички, готовність до спілкування шоземною мовою зокрема, необхідно виявити та проаналізувати зміст даного поняття, його структурних компонентів та їхніх ознак, виявити у студентів рівень володіння мовними знаннями, мовленнєвими уміннями та навичками.

Дослідження у галузі психолінгвистики (М. Жинкш, О. Леонтьев, О. Лурія) дозволяють стверджувати, що для повноцінного спілкування шоземною мовою людина повинна мати певні вміння: швидко і правильно орієнтуватися в умовах спілкування іноземною мовою, правильно планувати своє мовлення, знайти адекватні засоби для передачі його змісту. Сам процес спілкування шоземною мовою науковці визначають як творчий, оскільки одну і ту саму думку різні люди передають по-різному.

У процесі навчання іноземної мови елементи майбутньої професійної діяльності поєднуються з мовленнєвими явищами, які виступають не тільки як засіб комунікації, але й як спосіб ознайомлення студентів з новою для них реальністю. У результаті цього процес освоєння іноземною мовою відбувається засвоєння професійних знань та формування здібностей розуміти менталітет носіїв іноземної мови, що в свою чергу позитивно впливає на формування ціннісних орієнтацій особистості з соціально-психологічної точки зору особистість студента повинна бути готова до засвоєння нової інформації й міжкультурного спілкування та взаєморозуміння. Ця готовність виявляється у таких якостях майбутнього фахівця:

— усвідомлення власної ідентичності та презентація її, тобто це здатність індивіда зрозуміти, що власне сприйняття колег по бізнесу зумовлене професійно значущими факторами і колективним менталітетом; це також означає здатність індивіда показати свій СВІТ представникам іноземної мови;

— рольова дистанція: це здатність особистості

абстрагуватися від власної позиції, ролі, подивитися на неї збоку, розуміючи при цьому, що є й інші сприйняття світу і що стереотипи іншого світу відносно до нього таю ж природні, як і його власні

— емпатія: здатність шдивіща увійти в ситуацію іншої особи (у нашому випадку представника іншої професійної сфери), намагання зрозуміти його; у розвитку цієї якості велику роль відіграють афективні, а не інтелектуальні процеси, оскільки поза мовним середовищем це відбувається через текст, фільми, картини;

— здатність особистості не боятися зустрічі з представником іншої країни, не уникати її, а вступити в контакт, витримуючи суперечливі очікування та вимоги. Тому саме на заняттях з іноземної мови необхідно давати студентам таку можливість зустрічі з представником іншої культури і розвивати здатність аналізувати й обговорювати своє сприйняття.

Мова, як відомо, це не лише система символів, за допомогою яких спілкується людство, а це є спосіб мислення, вираження людиною своїх почуттів, переживань. У мові об'єктивується самосвідомість особистості, духовне життя всього народу, особливості його менталітету. Щоб краще знати характер того чи іншого народу, проникнути у його глибини, вважав К. Д. Ушинський, потрібно засвоїти мову цього народу. Ціт'сш орієнтації молоді на таку чи іншу мову, на наш погляд, є виразником її світогляду, самосвідомості.

Входження особистості у нові соціальні відносини проходить складно і неоднозначно і цей процес інтеграції також має багатоплановий характер: він зачіпає світоглядський аспект діяльності індивіда, його політичні пріоритети, стабільність чи рухливість, динамічність стереотипів мислення, ставить шдивіща у ситуацію перебудови усієї структури мислення.

Характерні показники мовних орієнтацій мають опосередковано відображати кризові елементи у загальних процесах суспільного розвитку на даному етапі, а також у відношеннях держави і окремих соціальних груп, у даному випадку — молоді. Розходження у мовних орієнтаціях молоді вказує, крім того, на наявність суперечностей у мотивах поведінки молоді різних соціальних і регіональних груп, а, отже, і на внутрішню суперечність у молодіжному середовищі.

Як засвідчує історичний розвиток суспільства, перехідні кризові періоди завжди супроводжуються глибокими психологічними кризовими явищами, в першу чергу це стосується молодіжної категорії населення. Усі явища мають, як правило, різні форми проявів — від розгубленості, розчарувань, песимізму до чітко вираженого бунтарства, відкритого нгілізму. Інколи в таких кризових ситуаціях молода особа, у якої ще не вповні сформоване життєве кредо, вибирає найлегший шлях — шлях балансування, вичікування, однак такий період триває недовго. Як показують дослідження, останнім часом значно збільшилась кількість психічних захворювань соціальних психіатричних груп.

Однією з причин цього є загострення суперечностей між запитом і прагненнями шдивіща, його суб'єктивними можливостями і відсутністю суспіль-

них умов для їх реалізації, що в кінцевому наслідку приводить до психологічного (а школи і до психічного) зриву. Як правило, саме така молодь у нашому суспільстві (як, до речі, і у інших державах, що пройшли подібний шлях розвитку) поповнює число наркоманів, самовбивць, терористів, клерків, яким не властива уже здатність самоконтролю, саморегуляції і самооцінки. Це одна із форм проявів внутрішньої кризи особистості, викликаної нестабільністю суспільного розвитку, а, отже, і системи цінностей.

Особливо непросто нам представляється визначення ціннісних орієнтацій у структурі педагогічної свідомості. Поняття "цінності" і "ціннісних орієнтацій" вживаються як синоніми. Деякі дослідники вважають, що ціннісні орієнтації виступають "своєрідними заступниками цінностей". Очевидно, цінності зв'язані із суцільною свідомістю, а ціннісні орієнтації характеризують шдивідуальну свідомість.

Ми зв'язуємо педагогічну свідомість з шдивідуальною свідомістю, тому використовуємо поняття "ціннісних орієнтацій". Шд ціннісними орієнтаціями ми розуміємо соціально детерміновану і зафіксовану в психіці індивіда спрямованість на мету та засоби діяльності. Відповідно до цього ціннісні орієнтації розподіляються на термінальні (цінності-мети) і інструментальні (ціннісні-засоби). У вищезазначених орієнтацій чітко виражені два різних підходи: соціологічний і психологічний.

Психологічний підхід до поняття "цінності" полягає в тому, що вони розглядаються в платі особливого значення для кожного члена соціальної групи. Ціннісні орієнтації досліджуються в рамках вивчення мотиваційної сфери людської свідомості. Віднесення того або іншого об'єкта до цінності виражається при цьому в його здатності задовольняти потреби, інтереси і цінності людини. Поняття "цінності" – це суб'єктивне відображення у свідомості індивіда деяких специфічних властивостей предметів і явищ навколишнього світу. Отже, ціннісний підхід до явищ навколишнього світу полягає в тому, що усі вони (включаючи і вчинки людей) відбиваються у свідомості індивіда саме як цінності, тобто з погляду людини можливість задовольнити потреби людини. Виходячи з того що значення предметів і явищ і їхній зміст для людини є те, що детермінує поведінку, можна сказати, що цінності визначають широкую мотивацію людської поведінки, являючи собою стрижневе утворення мотиваційної структури особистості.

На відміну від загальнофілософського підходу характерною рисою психологічного підходу до проблеми цінностей є диференційність ціннісних об'єктів. Вони поділяються за значенням всередині того самого виду, групи, класу цінностей. Здійснюється конкретизація і ієрархізація цінностей. У мотиваційній сфері педагогічної свідомості цінності відіграють роль своєрідної оціночної діяльності, що передбачає сприйняття і засвоєння об'єктивною змістовою стороною предмета, з одного боку, і оцінку його властивостей з погляду суб'єктивно значимості для індивіда, відповідності його потребам і інтересам – з іншого. Таким чином, цінності є сполучною ланкою між змістом і значенням. У результаті оціночної діяльності відбувається усвідомлення об'єкта соціальною

діяльністю і тим самим формується особливий вид відносини до нього – ціннісне відношення (В. Н. Мясішев, В. П. Тугаринов).

Ціннісні орієнтації – одні з структурних утворень свідомості (зрештою особистості). Ціннісні установки впливають на диспозицію особистості (В. А. Отрут), та її установки (Ю. М. Жуков), мотиви (В. М. Асеев), інтереси (И. В. Дубровина, Б. С. Круглов) і навіть визначають сенс життя (К. Обухівський). Характерні риси впливу ціннісних орієнтацій на поведінку і діяльність особистості виявляються в тому, що "ціннісні орієнтації: відносячись до змістових структур свідомості, впливають на поведінку опосередковано і функціонують як способи раціоналізації поведінки".

Ціннісні орієнтації в структурі педагогічної свідомості піддаються багаторазовим і досить складним перетворенням. Це закономірний результат людського життя, зміни у взаєминах людини зі світом, іншими людьми, суспільством. У результаті зміни внутрішніх умов на основі сформованого психологічного механізму диференціації вступають у дію, актуалізуються ті або інші цінності. У житті людини здобуває життєвий досвід, перед нею не тільки відкриваються всі нові і нові сторони буття, але і відбувається більш-менш глибоке переосмислення життя. Цей процес переосмислення, що проходить через усе життя людини, утворює самий таємний і основний зміст її внутрішньої свідомості, що визначає мотиви її і внутрішній зміст тих завдань, які вона виконує в житті. Ціннісні орієнтації, як ми вже говорили, являють собою єдність трьох компонентів: когнітивного, емоційного і поведінкового.

Все це формується в юнацькому віці куди варто віднести і процес складання ієрархічної системи ціннісних орієнтацій особистості. До початку педагогічного формування у вузі в абітурієнтів вже існує своєрідна система ціннісних орієнтацій, що поступово трансформується під впливом навчання і професійного виховання, одна з найважливіших виховних функцій якої полягає в трансляції цінностей. Педагогічно важливі якості особистості майбутнього аграрія являють собою не що інше, як систему інструментальних ціннісних орієнтацій особистості. Педагогічна діяльність є значним стимулом, що визначає зміст ціннісних орієнтацій.

Ціннісні орієнтації особистості, будучи компонентом внутрішньої структури, світогляду індивіда, перебувають у діалектичному взаємозв'язку з інтересами, потребами, установками, мотивами активності можуть бути адекватними стосовно ціннісних орієнтацій суспільства, суспільної об'єктивно цінності явищ духовної культури, самі можуть виступати в ролі чинників і детермінувати систему цінностей певної соціальної групи, класу, суспільства в цілому.

Висновки. Отже, на основі поданого вище, можна зробити висновки про те, що іноземна мова забезпечує формування ціннісних орієнтацій особистості і комунікацію між тими, хто спілкується, тому що людина розуміє як той, хто повідомляє інформацію, кодує її в значеннях і в ідентифікованих для цієї мети, так і той, хто одержує цю інформацію, кодує її, тобто розшифровуючи ці значення та зміщуючи на

ОСНОВІ цієї інформації свою поведінку. Людина, яка адресує інформацію іншим людям, і той, хто її приймає, для реалізації цієї спілкування та спільно діяльності повинні користуватися однією і тією ж системою кодифікації та декодифікації значень, тобто говорити "однією мовою".

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальноєвропейськo Рекомендацiя з мовноу освiти i вивчення, викладання, оцiнювання / Рада з питань співпрацi в галузi культури. Комiтет з ОСВiТН. ВiДЦiП сучасних мов. Страсбург. - Киiв, Ленвiт. 2003. - 262 с.
2. Енциклопедiя педагогiчних технологiй та iнновацiй / Автор-укладач Н. П. Наволокова. - X. : Вид. труппа «Основа». 2012. - 176 с.
3. Кремень В. Г. Освiта i наука в Украiнi - iнновацiйнi аспекти. Стратегiя. Реалiзацiя. Результати / В. Г. Кремень. - К. : Грамота, 2005. - 448 с.
4. Нацiональна доктрина розвитку ОСВiТН Украiни в XXI столiттi // ОсвiТа Украiни. - 2001. - № 29. - С. 4 - 6.
5. Стасюк В. Д. Педагогiчнi умови професiйноу iдготовки майбутнiх еКОНОМiстiВ у комплексi „школа - вищий заклад ОСВiТН": дис. ... канд.. пед. наук: 13. 00. 04. / В. Д. Стасюк. - Одеса. - 2003. - 29 с.

REFERENCES

1. European Recommendations on language education and the learning, teaching, assessment / Council for cooperation in the field of culture, education committee, modern languages division. Strasbourg. - Kiev, Lanvt. 2003. - 262 p.
2. Encyclopedia of pedagogical technologies and innovations / Author-compiler N. P. Navvaloka. .. the group "Base". 2012. - 176 p.
3. Kremen V. G. Education and science in Ukraine - innovative aspects. Strategy. Implementation. Results / V. G. Kremin. - K. : Diploma, 2005. - 448 p.
4. National doctrine of education development of Ukraine in XXI century // Education of Ukraine. - 2001. - No. 29. - P. 4 - 6.
5. Stasiuk V. D. Pedagogical conditions of professional training of future economists in system "school - higher educational institution" diss. candidate of ped. sciences: 13. 00. 04. / V. D. Stasiuk. - Odessa. - 2003. - 29 p.

The influence of the foreign language on the process of personality value orientations formation

Marchuk V. V., Stadnik N.V.

Abstract. The article highlights that in the modern period of the personality value orientations formation by means of the foreign language the main task is to ensure the Ukraine's need in highly qualified specialists who will be able for professional communication in foreign language with their foreign colleagues in different spheres, who will be able to think creatively, orientate and adjust for the quick changes in the modern market relations and use new information technologies.

Keywords: personality, value orientations, formation, foreign language, highly skilled specialists.

Влияние иностранного языка на процесс формирования ценностных ориентаций личности

В. В. Марчук, Н. В. Стадник

Аннотация. В статье обращается внимание на то, что на современном этапе формирования ценностных ориентаций личности средствами иностранного языка главной задачей является обеспечить потребность Украины в высококвалифицированных специалистах, которые будут способны к профессиональному общению на иностранном языке с зарубежными коллегами в разных сферах, которые будут способны творчески думать, ориентироваться и приспосабливаться к быстрым изменениям в современных рыночных отношениях, использовать новейшие информационные технологии.

Ключевые слова: личность, ценностные ориентации, формирования, иностранный язык, высококвалифицированные специалисты.

Editor-in-chief: Dr. Xénia Vámos

The journal is published by the support of
Society' for Cultural and Scientific Progress in Central and Eastern Europe

Készült a Rózsadomb Contact Kft nyomdájában.
1022 Budapest, Balogvár u. 1.
www.rcontact.hu